

Rok 1970

Počasie

Zima nebola silná. Bolo len niekoľko silnejších mrazov. Koniec januára a začiatok februára boli temer bez snehu. Mnoho snehu napadalo v druhej polovici februára. V tomto období bola zaznamenaná najnižšia teplota v obci – 20°C až – 26°C. Sneh sa udržal až do 20. marca. Jarné dni boli daždivé. Keďže na poli sa pracovať nedalo – orať a siať, družstevníci využili tento čas na ručné prihnojovanie lúk a pasienkov.

Dňa 3. apríla padal dážď so snehom. Do večera napadalo až 15 cm snehu. Nočná teplota z 3. na 4. apríla poklesla na – 2°C. Jarné práce bolo možno započatť až 8. apríla. Počasie po celý rok bolo dosť vrtošivé. Blahodarných účinkov slnečných lúčov obec veľa neužila. Najteplejší mesiac bol júl. Už v septembri začali prvé mrazy, ktoré spustošili všetky okrasné záhradky. Najviac vody v Lietavke tieklo v jarných dňoch, keď sa topil sneh 24. – 25. – 26. marca a 18. augusta po silnej búrke.

Polnohospodárstvo

I v tomto roku sa družstevníci snažili poľnohospodársku prácu ukončiť v agrotechnických termínoch.

V rastlinnej výrobe boli dosiahnuté tieto ha výnosy:

	Plán	Skutočnosť
Pšenica	21,00 q	26,8 q
Raž	18,00 q	18,9 q
Jačmeň	20,00 q	21,5 q
Ovos	18,00 q	22,3 q
Zemiaky	120,00 q	82,5 q
Krnmá repa	350,00 q	350,6 q
Ďatelina a lucerka	46,00 q	63,00 q

U obilnín oproti minulemu roku je ha výnos pomerne vyšší. U zemiakov, naľkoľko tieto boli napadnuté pliesňou nedocielilo JRD plánované hektárové výnosy. Plánované dodávky zemiakov nemohlo preto splniť.

Živočišna výroba:	Plán	Skutočnosť
Kravy	120	127
Kone	10	6
Ovce	-	211

Celkový stav hovädzieho dobytku t. j. spolu 350 kusov nemohol byť splnený v dôsledku zavedenia chovu oviec, ktorý nebol plánovaný. Stavý koní poklesli tým, že ich veterinári vyradili.

Zmeny v obrate stáda vznikli prírastkom, alebo úbytkom v kusoch.

	Plán	Skutočnosť
Uliahnutých teľiat	99	108
Nákup býčkov na výkrm	164	125
Nákup vysokoteľných jalovic	15	13
Prevod jalovic	22	21

Keďže bol zavedený chov oviec v Lietavskej Závadke nemohlo JRD nakúpiť plánovaný počet býčkov na výkrm pre nedostatok ustajňovacích priestorov cez zimné obdobie.

Živočišna výroba vyprodukovala:	Plán	Skutočnosť
Hovädzie mäso spolu	52.200 kg	43.552 kg
Mlieko	250.000 l	250.634 l
Syr	-	2.212 kg
Denné prírastky u HD	0,70 kg	0,61 kg
Mlieko na 1 kravu	2.100 l	2.071 l

Plnenie dodávok na štátny nákup zo živočišnej výroby včetně záhumienok,

	Plán	Skutočnosť
Mäso celkom	56.000 kg	59.217 kg
Mlieko	210.000 l	220.549 l
Teľce v rámci kooperácie do ŠM Rajec	86 kusov	88 kusov
Hrudkový syr	-	2212 kg
Vlna ovčia	-	232 kg

V dôsledku neplánovaného zavedenia chovu oviec, nesplnil sa plán nákupu býčkov na výkrm v I. a II. štvrtroku 1970 a preto nebola ani splnená produkcia mäsa. Dodávky mäsa včetně socialistického záväzku sa síce prekročili, ale na úkor zníženia stavu hovädzieho dobytku.

Mechanizácia a doprava

Jednotné roľnícke družstvo má vo vlastníctve 8 kolesových, 2 pásove traktory a 3 nákladné autá. Počas vegetačného kľudu a zimného obdobia zamestnáva vozidlá u podnikov v Žiline. Tento úsek trpí nedostatkom náhradných dielov čo veľmi ovplyvňuje poľnohospodársku výrobu.

Investičná výstavba

V rámci plánu bola dokončená výstavba močukovej závlahy, ktorú prevádzalo PSMZ v Žiline. Stavba bola dokončená až koncom septembra 1970, takže sa už pasienky nemohli postrekovať. Koncom novembra 1970 bola dokončená aj výstavba skládu PFM.

Výstavba 6 – bytovej jednotky cestou OBVD pri OPZ Ža bola skolaudovaná koncom decembra 1970.

I keď plánované tržby, okrem rastlinnej výroby, boli prekročené, vykazuje JRD za rok 1970 stratu 449.000 Kčs a to vzhľadom na vysoké prekročenie nákladov z nasledovných príčin.

1. z výrobných častí t. j. vysoké prekročenie vlastných a nakúpených krmív a nesplnením dodávky zemiakov 201.000 Kčs
2. Nečerpaním plánovanej stabilizačnej dotácie, nakoľko nebola plnená podmienka t. j. vývoz starého maštalného hnoja 100.000 Kčs
3. Splátkou dlhodobých investičných úverov 148.000 Kčs.

Výročná členská schôdza JRD sa konala dňa 20. II. 1971. Za predsedu JRD bol zvolený Vincent Beniač.

Výstavba obce a životná úroveň

Pri sčítaní ľudu, ktoré bolo prevedené v celej našej republike v decembri toho roku mala naša obec 1568 obyvateľov. Mužov bolo 790 a žien 778. Z toho vidno, že mužov je o 12 viac. Dievčatá v obci sa nemusia báť, že sa nevydajú. Z uvedeného počtu obyvateľov je 1566 občanov národnosti slovenskej a 2 občania národnosti českej.

Obec má 391 spoločne hospodariacich domácností, 248 rodinných domov 64 poľnohospodárskych usadlostí, 1 bytový dom, 6 provizorných stavieb a 6 neobývaných domov.

Že sa životná úroveň v obci stále zvyšuje vidno z nasledovných údajov.

Občania majú 133 bytov s kúpeľňou, 43 bytov s ústredným kúrením a 7 bytov s etažovým kúrením. V 196 bytoch majú občania zavedený vodovod. Električka je zavedená v 326 bytoch. Elektrické ohrievače vody majú v 11 domácnostiach, plynový ohrievač vody v 1 domácnosti. Elektrické kuchynské sporáky majú 96 domácnostiach a plynové kuchynské sporáky v 15 domácnostiach. Práčky majú v 255 domácnostiach. Chladničky v 128 domácnostiach. Televízory v 187, kuchynské linky v 9, roboty v 2 a vysavače v 47 domácnostiach.

V dnešnom rýchлом životnom tempe nik už nechce chodiť pešo a tak si naši občania zakúpili 35 motocyklov a 14 osobných aut. Občania majú postavených 17 garáží.

Školstvo a kultúrna činnosť v obci

Čo sa týka priestorov školy nič sa nezmenilo. Na ZDŠ je 420 žiakov, 15 tried a 20 učiteľov. Na MŠ je tiež všetko po starom.

Po kultúrnej stránke sa v obci nedeje nič nové. OB sa zameriava predovšetkým na premietanie filmov a to dvakrát do týždňa pre dospelých a raz pre mládež. Občas zavíta do obce ochotnícky krúžok s divadelným predstavením, alebo cirkusová skupina.

Jednotlivé zložky NF sa zas zameriavajú na tanečné zábavy.

V jarných a jesenných mesiacoch TJ Družstevník spestruje nedeľné popoludnia futbalovými zápasmi.

ČSČK poriadá pre svojich členov školenia a odborné prednášky spojené s filmom a relácie do rozhlasu. Spoločne so SZŽ organizoval darcov krvi. Získal 5 bezplatných darcov a tým ušetril nášmu zriadeniu 1000 Kčs. Ďalej získal 11 platených darcov krvi.

SZŽ poriadá so svojimi členkami besedy a iné podujatia. S príležitosťou MDŽ spolu s JRD usporiadal slávnosť s kultúrnym programom a malým občerstvením. Program dodala ZDŠ a MŠ. Z tej istej príležitosti bola usporiadaná slávnosť v Lietavskej Závadke. Ďalej SZŽ usporiadal pre svoje členky spoločne s MDV kurz šitia pre pokročilých. Zúčastnilo sa ho 14 žien a viedla ho veľmi úspešne naša občianka Irena Gašpieriaková. Účastníčky kurzu boli s jej prácou veľmi spokojné. Na záver usporiadali malé posedenie s módnou prehliadkou. Spolu s ČSČK organizoval brigády pri jarnom upratovaní a skrášľovaní obce, pomáhal JRD pri špičkových prácach. Vytvoril hodnotu cca 3.650 Kčs. Členka SZŽ a aj jeho predsedkyňa Katarína Tomaščíková bola kaoptovaná do ONV.

MDV pre členov Jednoty premietol bezplatne dva hodnotné celovečerné filmy.

JRD usporiadalo trojdňový zájazd na Východné Slovensko pod heslom „poznávaj svoju vlasť.“

Veľmi pekná a možno povedať, že jediná tradícia v obci je stavanie a váľanie májov 1. mája a 29. mája. Máje stavajú mládenci dievčatám v noci a v najväčšej pred 1. májom. No pri váľaní májov je skutočne veselo. Je to skutočne pekná podívaná. Mládenci si ak majú oblečú kroje a pekne ovenčia kône a starý koč.

S hudbou chodia váľať máje. Zváľajú máj za doprovodu hudby, vytancujú dievku i matku, zoberú „výslužku“ a s hudbou a spevom idú ďalej.

V druhom polroku nastala zmena v Miestnej knižnici. Úväzkovou knihovníčkou je Terézia Furmánková. Knihy vypožičiava denne 4 hodiny. O knihy a časopisy je veľký záujem.

Zveľadovanie obce

Starostlivosť o zveľadovanie obce vidno v tom, že MNV dal opraviť uličky v obci a pokryť ich asfaltovým kobercom v hodnote asi 150.000 Kčs. MNV má i v roku 1970 3 nákladné autá v pridruženej výrobe.

Starostlivosť o občanov

Dôchodcovia v našej obci sa i v tomto roku stravujú v spoločnej vývarovni.

Obchody a zásobovanie

O zásobovanie potravinovými článkami a iným spotrebným tovarom našich občanov sa stará obchod „Potraviny“ v centre obce a bufet „Potraviny“ v osade Majer. Mäso a mäsové výrobky si zakúpime v „Mäsne“. Občerstviť sa a nabrať si dobrej nálady chodíme do Pohostinstva a Vinárne.

Zmeny v MNV

Na októbrovom pléne MNV bol zvolený do funkcie plateného tajomníka Jozef Brezáni a za úväzkového predsedu Pavol Gašpierik.

Vzdelanie obyvateľstva

Do miestnej ZDŠ chodilo a chodí každým rokom značný počet detí. Obec má ešte stále malý počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. V tomto roku pribudol jeden inžinier a jeden lekár. Možno však s uspokojením konštatovať, že už za také tri – štyri roky ich bude viac. Naši mladí občania už študujú na rôznych druhoch vysokých škôl.